Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

5-йил чиқиши
21 МАРТ 1970 Й.
ШАНБА
№68 (1136).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

✱ Тошкент ленинча зарбдор юз кунлик вахтасида

КВАРТАЛ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ!

Ленинча зарбдор юз кунлик вахтада туриб ишлаётган шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Шу кунларда, редакциямизга ишчилар коллективидан доҳий В. И. Ленин юбилейи шарафига социалистик мусобақани қизитиб, квартал планини муддатидан илгари бажарганликлари ҳақида ғалаба рапортлари келиб турибди. Мана, шулардан айримлари:

Планга қўшимча

Қўйлиқдаги тажриба заводи ишлаб чиқараётган кўприк-боп темир-бетон конструкциялар саноат корхоналари қурилишида жуда қўл келмоқда. Тўрт ойлик планни 22 апрелга бажариш учун курашаётган коллектив яқинда ажойиб ғалабани қўлга киритди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш квартал плани муддатидан илгари ошириб бажарилганлиги ҳақида редакциямизга хушхабар келди. Завод меҳнат аҳли квартал планига қўшимча бир минг уч юз кубометр, ёки бир юз қирқ минг сўмлик маҳсулот беришга аҳд қилди.

Доҳий юбилейи шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятни шарафли адо этаётган коллектив ўтган ойларда кўплаб янги хил қурилиш материаллари ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Саноат корхоналари қурилиши учун ишлатиладиган темир-бетон устунлар, бир ярим метр кенгликдаги трубалар ана шулар жумласидандир.

Юбилей шарафига

В. П. Чкалов номли авиация заводининг кўп минг кишилик коллективи ажойиб меҳнат зафарига эришди.

Кеча

машинасозлар маҳсулот реализация қилиш бўйича биринчи кварталга белгиланган давлат планини шараф билан адо этдилар.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини ажойиб меҳнат совғалари билан кутиб олаётган коллектив планга қўшимча неча юз минг сўмлик маҳсулот бериш мажбуриятини олди.

Имконият етарли

Ҳамза районидаги пластмасса буюмлар ишлаб чиқарувчи фабрика коллективи социалистик мусобақада доимо олдинда бормоқда.

Бугун

Фабрика аҳли маҳсулот реализация қилиш квартал планини ортиғи билан адо этганлиги ҳақида ғалаба рапорти берди.

Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққан пешқадам коллектив апрель ойи ҳисобига ўн минг сўмликдан зиёд маҳсулот беришга аҳд қилди.

Фабрикада янги хил маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга ҳам катта эътибор берилмоқда. Масалан, шу ойда Қўқондаги пойафзал фабрикасининг буюртмаси бажо келтирилмоқда. Фабрикада тайёрланадиган хотин-қизлар пойафзаллари учун полиэтилендан ўртача баландликдаги пошналар тайёрлаб юборилмоқда.

✱ Тошкент—жаҳонга

КОРХОНА ДОВРУҒИ

«Сувенир» фабрикасининг номи жаҳон бозорида ҳам тилга олина бошланди. Корхонада ишланган нафис буюмлардан бир партияси биринчи марта Германия Демократик Республикасига жўнатилди.

Фабрика адресига Америка Қўшма Штатларидан ҳам буюртма кела бошлади.

Шу кунларда «Сувенир» маркаси қўйилган совға буюмлари Японияннинг Осака шаҳрида ўтказилаётган «ЭКСПО-70» Халқаро ярмаркада намойиш қилинмоқда.

● ● ●

Уй муборак

ВАЪДА БАЖАРИЛДИ

«Марказ-5» кварталида яна бир тўққиз қаватли ҳашаматли уй чиройини кўз-кўз этмоқда. Новосибирск азаматлари бунёд қилган бу уйга ҳамшаҳарлар кўчиб кира бошлашди.

— Биз ўз ваъдамизнинг устидан чиқдик. Энди севимли Тошкент ва унинг кишилари билан хайрлашамиз, дейди қурилиш участкаси бошлиғи П. Шушканов.

✱ Иқтисодий тежамкорлик учун

ЯНГИ МАРРАЛАРНИ КЎЗЛАБ

Ўн биринчи апрель — Коммунистик шанбалик ўтказиш ташаббусини бошлаган «Қизил тонг» тикувчилик фирмасининг коллективи бу кунга катта тайёргарлик кўрмоқда ва кўплаб материалларни тежаб қолмоқда.

1969 йил ва юбилей йилининг ўтган икки ойида қарийб тўқсон минг квадрат метр пальтобоп ва астарлик мато тежаб қолинди. Шунча материал ўн беш минг эркакка пальто тикишга етади.

Ленинча меҳнат вахтасида турган чеварлар янги моделли пальтолар ишлаб чиқаришни ўзлаштирганликлари туфайли маҳсулот реализация қилишда ҳам ютуқларга эришмоқдалар. Масалан, дастлабки икки ой мобайнида планга қўшимча икки минг етти юзта, ёки бир юз ўттиз минг сўмлик маҳсулот савдо ташкилотларига чиқарилди.

Тўрт ойлик план топшириқларини 22 апрелда бажаришга аҳд қилган фирма коллективи ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб юборди. Ҳозир барча ишлаб чиқариш участкаларида биринчи квартал планини муддатидан илгари бажариш ва кўплаб хом ашё материаллар тежаб қолиш учун курашилмоқда.

⊙

ЦЕХДАН ТОПИЛГАН ХАЗИНА

Тошкент каноп фабрикасида мамлакатда биринчи марта каноп чиқитларидан тўқилмаган газлама ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бундай газламадан қурилишда, мебель ва тикувчилик саноатида изоляцияловчи, қопловчи ёки астарлик материал сифатида фойдаланилиши мумкин.

Илгари хом ашё қайта ишланаётганида йигирув учун яроқсиз момиқ ва ипиқлар ташлаб юборилар эди. Рационализаторлар ана шу чиқитларни ишга солишга ёрдам беришди. Улар фабриканинг бош инженери Э. Шухатович билан бирга канопдан тўқилмаган газлама ҳосил қилиш усулини ишлаб чиқишди.

Фабрикада ишлаб чиқаришни ривожлантириш фонди воситалари ҳисобига махсус цех қуришга қарор берилди. Бу цех ҳар йили каноп чиқитларидан 100 минг метр шундай газлама ишлаб чиқара олади.

В. ШЕВЦОВ.
ЎзТАГ мухбири.

Тошкентликлар — Ильич юбилейига

Келаси йил ҳисобига

900 киши беш йилликни бажарди

Юбилей йили бошлангандан буён «Юлдуз» тикувчилик фирмасида яна икки юздан ортиқ меҳнаткаш беш йиллик шахсий топшириғини бажарди. Энди бундай зарбдорлар сони тўққиз юз кишига етди.

Бичувчилик цехининг икки юз кишилик коллективи фирмада ҳамон пешқадамлик қилмоқда. Цехда эркаклар костюмининг янги технологик конструкцияси ишлаб чиқаришга жорий этилди. Янги конструкция туфайли костюм тикишда чокланадиган қирқтага яқин бўлакларни аниқ, бичиладиган кўплаб костюмбоп материаллар тежаб қолинадиган бўлди.

Цехдаги ҳар уч кишидан бири ҳозир келаси йил ҳисобига меҳнат қилмоқда. Носир Умархўжаев, Палина Новосельцова, Валентина Плужникова, Зоя Жукова, Анна Бахтиева каби ўнлаб ишчилар 1972, 1973 йил ҳисобига маҳсулот топширмоқда.

Тўрт ойлик план топшириқларини 22 апрелгача бажариш ташаббусини бошлаб берган корхонанинг барча участкаларида ленинча зарбдор юз кунлик вахтаси давом этяпти. Сўзига амалий иш билан жавоб бераётган коллектив дастлабки икки ойда бир юз эллик минг сўмликдан зиёд қўшимча буюм реализация қилди. Шу даврда топшириқни бир юз уч процент қилиб бажарган бичиқ цехининг коллективи катта ҳисса қўшди.

Ташаббускорлар ютуқларни ошириш йўлида кўтаринки руҳда меҳнат қилишяпти.

Шаҳримиздаги йирик корхоналардан бўлган трикотаж фирмасининг меҳнатсевар коллективи ленинча юбилей меҳнат вахтасида ғайрат кўрсатмоқда.

СУРАТДА: фирманинг пешқадам ишчиларидан Валентина Бондарева ва Еқут Ҳакимова тайёр маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқдалар.

БОЛАЛАР КОМБИНАТИ

Пермлик бинокорлар қатор турар-жой уйлари калитини тошкентликларга топширган эдилар. Навбатда улар «Марказ-5» кварталида беш корпусдан иборат болалар комбинатини қуриб, ниҳоясига етказдилар. Киров районига қарашли бу болалар гулшанида жиҳозлаш ишлари тугалланиш арафасида.

Қарс икки қўлдан...

Кўкаламлаштириш ва ободонлаштириш ойлигида Фрунзе район уй-жойлардан фойдаланиш бошқармаси ходимлари ҳам актив иштирок этишяпти. Бу бошқармага тўрт юз ўттиз тўққизта хонадон қарайди. Ундаги меҳнаткашлар бугунги кунда ҳовли, кўчаларни ободонлаштирмоқдалар. Болалар майдончаларини тартибга келтирмоқдалар.

Бошқармага қарашли уйларда шанбаликлар уюштирилиб, ҳовлиларга бир ярим мингга яқин мевали дарахт кўчатлари ўтқазилди.

Шунингдек, Баранов, Педагогика кўчаларидаги ариқлар ҳашар йўли билан тозаланди.

Лекин уйларни ремонт қилиш, оқлаш ишлари ҳали қониқарли деб бўлмайди. Уй-жойлардан фойдаланиш бошқармаси бошлиғи М. Абдураҳмонов, ремонт ишларини шаҳар ремонт қурилиш трестига юклаш билан кифояланиб қолмоқда. Шу трестга қарашли олтинчи қурилиш бошқармаси эса: «механизм йўқ, ишчи кучи етишмайди» баҳонаси билан ремонт ишларини судраб келмоқда. «Қарс икки қўлдан чиқади» деган гап бор. Уй-жойлардан фойдаланиш бошқармаси ҳам уйлар ремонтини жадаллаштиришда ўз ҳиссасини қўшиши керак.

МАҲАЛЛАЛАРДА БОҒЛАР

Бешқайрағоч массивидаги 23-партсъезд маҳалла аҳолиси ҳашар йўли билан Оқшом кўчасида бир ярим гектарли боғ ташкил қилдилар. Бу боғга беш юз туп мевали дарахт ниҳоллари экилди.

Ана шундай боғлар Октябрь самараси, Янгиобод, Оқтепа, А. Икромов номли маҳаллаларда ҳам барпо қилинди.

Бешқайрағоч уй-жой массивини ободонлаштиришда шу массивдаги 22 та маҳалла аҳолиси фаол иштирок этишяпти. Уларнинг кўмагида шу кунгача бу массивга саккиз минг бир юз эллик туп мевали дарахт ниҳоллари экилди.

Янги лойиҳалар

Янги «Генплан» лойиҳа институти Пушкин ва Хоразм кўчалари бурчагида яқинда бунёд этиладиган Санъат майдони лойиҳасини тайёрлади.

СУРАТДА: Санъат майдонининг макети.

М. Нуриддинов фотолари.

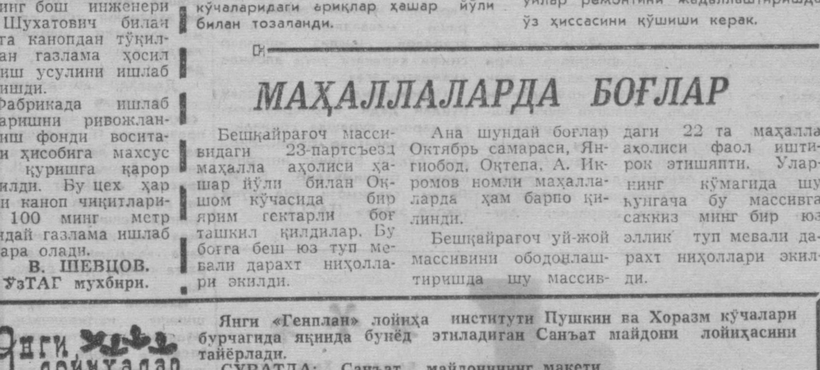

Тонгги газеталарда

◆ 20 март куни Тошкентда республика алоқа ходимларининг партия-хўжалик активи йиғилиши бўлиб ўтди.

◆ В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига бағишланиб, Тошкентда ўтказилаётган бирлашган илмий сессия 20 мартда ўз ишини тамомлади. Олимлар ўзларининг докладларида совет фанини ривожлантиришда, жумладан Ўзбекистон фанини ривожлантиришда В. И. Лениннинг роли жуда катта эканлигини уқтириб ўтдилар.

◆ **Навоий шаҳрини қуришда фидокорона меҳнат қилиб, актив қатнашганликлари учун бир группа алоҳида ўрнак кўрсатган ходимлар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.**

✱ Санъат оламида

ТАЛАНТЛАР КЎРИГИ

КЕЧА

пойтахтда Тошкент область халқ театрлари ва ҳаваскор драматик коллективларининг кўриги бошланди. Юбилейга бағишланган кўрикда областдаги маданият саройлари ва уйлари, завод ва фабрикаларнинг ҳаваскор коллективлари энг яхши спектаклларини намойиш қилмоқдалар. Жумладан, Бекобод металлурглар саройи Корнейчукнинг «Платон Кречет», Чирчиқ химиклар саройи «Сайгон балладаси» ва «Лениннинг қизи» композицияси, Чирчиқ металлурглар саройи Галиевнинг «Игна ва найза», Чирчиқ машинасозлар саройи Г. Усевнинг «Шуҳрат» спектакллари, Ангрен, Олмалиқ шаҳримиздаги маданият саройлари ҳам бир қанча янги спектакллар билан иштирок этмоқдалар.

Жюри составида таниқли санъатшунослар, театршунослар бор. Ғолиблар учун учта мукофот белгиланган. Битта биринчи — 200 сўм, иккита иккинчи — 150 сўмдан, учта учинчи мукофот — 100 сўмдан.

✱ Аҳолига қулайлик

ОНАЛАРГА СОВҒА

Временная кўчасида қад кўтараётган икки юз қирқ ўринли туғруқхона оналарга ажойиб совға бўлди. Бу туғруқхонани 159-қурилиш тресги азаматлари барпо қилишди.

ТРОЛЛЕЙБУС ЙЎЛИ

Аэропорт шаҳарча марказини Чилонзор массиви билан боғловчи троллейбус маршрутларини ишга туширишга катта тайёргарлик кўрилмоқда. Маршрут юбилей арафасида фойдаланишга топширилади.

РЕСПУБЛИКАДА БИРИНЧИ

«Узгоспроект» институти архитекторлари бош архитектор В. Березин раҳбарлигида пойтахтда қурилажак болалар қўғирчоқ театри биноси лойиҳасини ишлаб чиқмоқдалар. Янги театр 500 ва 350 ўринли икки томоша залидан иборат бўлади. Театр биноси учта цилиндр шаклида бўлиб, бирида саҳна, қолган иккисида томоша заллари бўлади. Бино кўриниши оригинал бўлиб, республикада биринчи марта барпо қилинади.

Бино темир-бетон, каркас ва осма керамзит-бетон плиталардан қурилади. Пардозлаш ишларида гранит, мармар, керамика ва пардозланган ёғочдан кенг фойдаланилади.

✱ Юбилейга бағишлаб

БАРЧА ФАКУЛЬТЕТЛАРДА

Бугун

Политехника институтининг умумтехника факультетида «Ленин ғоялари яшамоқда ва ғалаба қилмоқда» деган кўргазма ташкил қилинди. Институтнинг асосий кутубхонаси ҳамда бошқа факультетларида ҳам шундай кўргазмалар очилди. Барча факультетларда доҳий ҳаёти ва фаолияти тўғрисида лекция, доклад ва суҳбатлар ўтказилмоқда.

«ЛЕНИН ВА ФИЗИКА»

Пойтахтдаги 111-мактабда доҳий туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан «Ленин ва физика» деган мавзуда кеча ўтказилди. Бу кечада 10-синф ўқувчиси Ноиба Юнусова «Ленин ва СССРни электрлаштириш» темасида доклад қилди.

Шундан кейин билим даргоҳининг юқори синф ўқувчилари ташкил қилган «Космос» ҳамда «Электрон» командалари ўртасида физика фанига оид ўткир зеҳнлилар мушоираси ўтказилди.

Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигига қарашли ихтисослаштирилган ремонт-ишлаб чиқариш корхонасида беш йиллик илғорлари кўп.

СУРАТДА: илғор ишчи коммунистик меҳнат зарбдори П. Г. Попова ёш шогирди М. Мақсудова билан ўз тажрибаларини ўртоқлашмоқда.

О. Тўхтахўжаев фотоси.

Хоккей

ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ МАҒЛУБИЯТГА УЧРАДИ

Бугун

жаҳон чемпионатида биринчи давра ўйинларининг охиргиси ўйналади. Бунда Германия Демократик Республикасининг терма командаси билан Польша спортчилари учрашади.

Кеча

Стокгольмда Чехословакия ва Финляндия учрашувидан сўнг майдонга жаҳон чемпиони — Совет Иттифоқининг хоккейчилари билан майдон эгалари шведлар чиқдилар. Олтмиш минут давом этган учрашувнинг ҳар бир дақиқаси ҳар иккала команданинг ҳам бу учрашувга қаттиқ тайёргарлик кўрганлигини кўрсатди. Ҳисоб ўн учинчи минутда очилди. Совет хоккейчиларининг чиройли комбинацияси, СССР терма командасининг капитани Н. Старшиновга аниқ оширилган шайба шведларни доғда қолдирди. Бироздан сўнг майдон эгалари ҳисобни тенглаштиришди. Иккинчи периодда швед хоккейчилари СССР терма командаси дарвозасига яна иккита шайбани йўналтиришди. Ҳисоб 3:1.

Совет спортчилари учинчи периодда ҳисобни ўзгартириш учун ҳаракат қилишди. Ўйиннинг иккинчи минутида Харламов шайбани швед лар дарвозасига йўналтирди. Бир минут ўтар-ўтмас швед хоккейчиси Лундстрём терма командамиз дарвозасига яна бир шайбани киргизди. Ҳисоб 4:2.

Швецияда ўтказилаётган жаҳон чепмионатида СССР терма командаси кеча биринчи бор майдон эгаларидан мағлубиятга учради.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

БРАЗИЛИЯ КОМАНДАСИ ТРЕНЕРСИЗ ҚОЛДИ

Бразилия терма командаси футболчилари жаҳон чемпионатига икки ойдан сал ортиқ вақт қолган бир пайтда тренерсиз қолдилар. Жоао Салданья ўз постидан четлаштирилди. Бразилия спорт конфедерацияси президенти унинг ўрнига терма команданинг собиқ тренери Айморе Морейрани қайтаришни кўзда тутмоқда.

Бразилия футбол техник комиссиясидаги бундай келишмовчиликлар Аргентина терма командасининг бразилияликлар устидан 2:0 ҳисобидаги ғалабасидан кейин бошланди. Тренер Салданья техник комиссия томонидан ишлаб чиқилган чемпионатга тайёргарлик планига амал қилмаганликда айбланмоқда. (ТАСС).

Г. ГУСАК А. А. ГРОМИКО БИЛАН УЧРАШДИ

ПРАГА, 19 март. (ТАСС). Чехословакия Социалистик Республикасида расмий визит билан меҳмон бўлиб турган СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико кеча Баланд Татрада Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. Гусак билан учрашди.

Учрашув вақтида ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧКП Марказий Комитетининг секретари В. Биляк, ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Словакия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Ленарт, ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Словакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг раиси П. Цолотка, ЧССР ташқи ишлар министри Я. Марко, шунингдек СССРнинг ЧССРдаги элчиси С. В. Червоненко қатнашдилар.

Учрашув вақтида суҳбат бўлди. Суҳбат қизғин ва самимий вазиятда ўтди. Г. Гусак ва А. А. Громико СССР билан Чехословакия халқлари ўртасидаги қардошларча муносабатни ривожлантириш ва мустаҳкамлашнинг аҳамиятини таъкидлаб ўтдилар.

✱ Тошкентликлар Ильич юбилейига

МУСОБАҚА АСОСИДА

1969 йил топшириқларини муддатидан бир ой илгари адо этган Охунбобоев номли бош кийимлар фабрикасининг коллективи пландан ташқари 370 минг сўмдан зиёд бош кийимлар реализация қилди.

Фабрика 1969 йилдан бошлаб, саратовликлар методи асосида маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. Шу туфайли, тайёр маҳсулотнинг 96 проценти биринчи сортга топширилди. Бунинг натижасида, бир неча минг сўм фойда кўрилди.

4 ойлик план топшириқларини доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигигача бажариш ташаббусини бошлаган «Юлдуз» фирмаси коллективининг мурожаати фабрика меҳнаткашларини янги зафарларга чорлади.

Ўтган йили бош кийимларнинг 30 дан ортиқ янги нусхалари яратилди. Янги нусхалар яратишда моделёр Грановская билан конструктор Снитковскийларнинг хизматлари катта бўлди.

Ишлаб чиқаришга янги техника ва технологияни жорий этиш ҳисобига, ўтган йили 516 минг сўм ўрнига 580 минг сўм соф фойда кўрилди. Таннарх 30 минг сўмга камайтирилди.

Шундай муваффақиятларни қўлга киритишда мастерлардан И. Ҳусанова. А. Тимофеева, С Гурьевич бошчилигидаги цех ишчилари ўзларининг меҳнатсеварлиги билан бошқаларга ўрнак бўляптилар.

С. Камолова, И. Газизов, М. Аъзамов, З. Орипова, А. Дронова каби ўнлаб илғор тикувчилар беш йиллик шахсий топшириқларини 22 апрелда бажаришга аҳд қилганлар.

«Қизил тонг» тикувчиларининг ташаббусига қўшилган фабрика ишчилари 11 апрель—Коммунистик шанбаликда қатнашиб, тежалган материаллардан буюмлар тикиш ва иш ҳақларини беш йиллик фондиға қўшишга қарор қилдилар.

КОЛЛЕКТИВ ЮБИЛЕИ ЙИЛИ УЧУН ОШИРИЛГАН. МАЖБУРИЯТ ҚАБУЛ ҚИЛДИ.

Тикувчилар 1 миллион 700 минг дона ёки беш миллион сўмлик бош кийим етказиб бериш йиллик планини 25 декабрда бажаришга; ўн минг сўмлик хом ашё ва материал тежаб қолишга; 20 та рационализаторлик таклифини ишлаб чиқаришга жорий этишдан саккиз минг сўм иқтисодий фойда олишга сўз бердилар.

Ҳозир ана шу мажбуриятларни бажариш учун ўзаро мусобақа асосида меҳнат қилиняпти.

Н. НАЖМИДДИНОВ.

Зарбдор бунёдкор Любовь Боровик 11-«Висотстрой»га қарашли 69-қурилиш бошқармасининг ишчан арматурачиси. Ўз касбининг моҳир устаси бўлган бу аёл ҳозир Ленинград кўчасида қад кўтараётган катта маъмурий объект қурилишда баракали меҳнат қилаётир.

М. Нуриддинов фотоси.

СУРАТДА: Л. Боровик,

● Уларнинг номига қўйилган кўчалар

У КОМСОМОЛ ЭДИ

Оловли йигирманчи йилларда жасорат намунасини кўрсатган комсомол қиз Майна Ҳасанова тарихда унутилмас из қолдирди. У 1903 йили Қашқадарёнинг Ғузор районида туғилди. Бухоро амирлиги ҳукмрон бўлган мудҳиш, оғир замонда яшаган йўқсил деҳқон қизи отасидан ёш ажради. Овчи тоғаси боқимига ўтди.

1915 йили унинг ҳаётида аянчли воқеа содир бўлди. Амирнинг Очилбек деган амалдори Майнани катта қалин эвазига хотин устига сотиб олди. Майна Очилбек ва унинг хотинининг ҳақоратларини эшитиб эзилди. Очилбек инсоний қиёфасини йўқотган малъун шахс бўлиб, Майнага ўз мулки деб қаради.

1917 йил довюрак Майна Очилбекни ўлдирди ва унинг уйидан қочиб Бухородан чиқиб кетди. 1918 йили аввало қизил партизан, сўнгра Қизил Армиянинг доимий қисмларида душманга қарши жангларда мардона қатнашди. Фронтда у комсомол сафига қабул қилинди.

Ўзбек қизи жанг майдонларида чиниқа борди. 1920-1921 йилда Майна Ҳасанова Бухорода босмачиларга қарши олиб борилган жангда қатнашди. У хизмат қилган полк жангчилари Қорақум саҳросини кечиб ўтиб, босмачилар асосий кучини тор-мор қилди. Сўнгра, Майна Самарқандга келди. Бу ерда у разведкачи бўлиб ишлади. Ўратепа тоғларида бўлган жанглардан бирида босмачилар уни ушлаб олиб, чап қўлини кесиб ташлайдилар, сўнг тили ва кўкрагини ҳам кесиб қочиб қолишади. Лекин Майна ҳаёт қолади. Босмачиларни қуваётган Қизил Армия жангчилари 1921 йил июнь ойида уни чала жон ҳолда топдилар.

Солдатлар орасида бу ботир қиз Зоҳида, Зайнаб деган ном билан ҳам юритилар эди.

Ватан жасур комсомол Майна Ҳасанованинг қаҳрамонлик мўъжизаларини муносиб тақдирлади. У оқгвардиячилар ва босмачиларга қарши курашда кўрсатган жасурлиги учун Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган эди. Шаҳримиздаги, кўчаларнинг бири ҳозир унинг номи билан аталади,

Довюрак қиз, разведкачи ва жангчи Майна Ҳасанованинг муборак номи ҳар бир замондошимиз қалбида яшажак.

А. АКРОМОВ.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ДА БОСИЛГАН ДАН КЕЙИН

«БИР КЎЧА ШИКОЯТИ»

Шу сарлавҳа остида газетамизнинг ўтган йили 10 декабрь сонида босилган материалда Октябрь районидаги Кочубей кўчасининг қаровсизлиги кўрсатилган эди.

Октябрь район коммунал хўжалиги бўлимидан олинган жавобда кўрсатилишича, кўча коммунал хўжалиги бўлими ходимлари томонидан текширилган ва фактлар тасдиқланган. Кўчани асфальтлаштириш иши 1970 йил планига киритилди.

«Юлдуз» фирмаси ихтисослашган йирик тикувчилик корхоналардан бири. Сиз суратда 3-костюм цехининг зарбдор чеварларидан тайёр маҳсулотни жўнатишга ҳозирлаётган мастерларни (чапдан ўнгга) Ф. Чолека, М. Бухорова ва техника контролёрининг бўлим контролёри М. Шокаримоваларни кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотоси.

●Ташаббус қанот ёймоқда

Истиқбол сари

Беш йилликнинг тўртинчи йилини кўнгилдагидек якунлаган коллективимиз маҳсулот реализация қилиш планини 101,5 процент бажарди. Меҳнат унумдорлиги планда кўзда тутилганидан 3 процент ортди. Планга қўшимча 62 минг сўмлик маҳсулот берилди ва 433 минг сўмдан зиёд жамғарма олинди. Ишлаб чиқаришга жорий этилган 24 та ихтирочилик таклифидан йилига 55 минг сўм фойда кўриладиган бўлинди. 30 тонна ёқилғи, 10 минг киловатт-соат электр энергия, 8 минг сўмдан зиёд хомашё тежаб қолинди ва ҳоказо.

Коммунист Р. Назаров. У. Носиров, Т. Козина, М. Эргашев, С. Мамедов, Ё. Усмонов, М. Аҳмедов—жами 40 ишчи беш йиллик шахсий топшириқларини бажариб, шу кунларда 1971 йил ҳисобига ишлашяпти. 168 ишчи эса беш йиллик шахсий планларини 22 апрелгача бажариш учун курашмоқда.

Коллективимиз улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб нишонлаш юзасидан ташаббус бошлаган «Юлдуз» фирмаси билан рўзғор холодильниклари заводи ишчиларининг чақириқларини қўллаб-қувватлади. **Завод меҳнат аҳли 1970 юбилей йилига шундай мажбуриятларни қабул қилди:**

—Тўрт ойлик планни 22 апрелга бажариб, қўшимча 22 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш;

— беш йиллик планни Улуғ октябрнинг 53 йиллигига, 1970 йил планини 25 декабрда бажариш ҳамда йиллик планга қўшимча 60 минг сўмлик маҳсулот бериш;

— 30 та рационализаторлик таклифни ва НОТ планларини ишлаб чиқаришга жорий этиш йўли билан камида 40 минг сўм иқтисодий фойда олишга эришиш;

— техника резиналари ишлаб чиқарадиган цех чиқиндилари ҳисобига янги уч хил буюм ишлаб чиқариш тўғрисидаги НОТ планини амалга ошириш;

— юбилей йили давомида ёш ишчилардан 70 кишига қўшимча касб ўргатиш;

— 11 апрелда тежалган хомашё ва электр энергия ҳисобига маҳсулот ишлаш чиқариш ва шу кунги иш ҳақини беш йиллик фондига ўтказиш.

Юбилей йилида заводимизни реконструкция қилиш учун 9 миллион сўм маблағ ажратиш тўғрисидаги ҳукумат қарори завод меҳнат аҳлини янада унумли ишлашга руҳлантириб юборди.

ЗАВОД КОЛЛЕКТИВИНИНГ ТОПШИРИҒИГА МУВОФИҚ:

Д. МИКИРТИЧЕВ.
Тошкент резина техника буюмлари заводининг директори,

Ю. ШЧУПАК,
завод партия бюросининг секретари.

Т. ТОШКЕНБОЕВ,
касаба союз завод комитетининг раиси.

П. ГОРБУНОВА,
завод комсомол комитетининг секретари,

Н. КАРТУНОВ,
цех бошлиғи.

Р. НАЗАРОВ,
ишлаб чиқариш новатори.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ЛЕНИН ЮБИЛЕЙИГА ТАЙЁРГАРЛИК

БЕРЛИН

Германия Демократик Республикасининг кемасозлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини янги меҳнат ғалабалари билан кутиб олмоқдалар. Ростовдаги «Варнов—верфт» кемасозлик корхонасида Совет Иттифоқининг заказига мувофиқ қурилган «Владимир Ильич» денгиз савдо кемасини топшириш маросими бўлди.

ГАВАНА

Матансас шаҳрида Владимир Ильич Ленин тўғрисидаги кинофильмлар фестивали бўлиб ўтди. «Ленин 1918 йилда», «Ульяновлар оиласи», «Ленин Польшада» ва бошқа фильмлар намойиш этилди.

КАРАКАС

Венесуэлада Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик кенг миқёсда авж олдириб юборилди. Мамлакат пойтахти ва бошқа саноат марказларида, нефть ва темир рудаларни қайта ишлаш корхоналарида компартиянинг ва касаба союзларининг раҳбар ходимлари жаҳон пролетариати доҳийси Владимир Ильич Ленининг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида лекция ҳамда докладлар қилмоқдалар. Виставкалар ташкил этилмоқда. Компартиянинг органи бўлмиш «Трибуна популар» газетаси ва Венесуэла меҳнаткашларининг ягона марказининг «Унидад» газетаси Ленин таълимотини оммалаштирувчи матерналларни бир неча саҳифада мунтазам равишда бериб бормоқдалар. (ТАСС).

Бирлашган Танзания Республикасида ҳукумат мамлакат аҳолиси уй-жойини яхшилашга катта эътибор бермоқда. Кўпгина шаҳар ва посёлкаларда йирик уй-жой қурилиши кенг қулоч ёйган. Занзибарда сўнгги йиллар мобайнида шинам уйлар билан бир нечта уй-жой кварталлари қад кўтарди. ГДР архитекторлари лойиҳаси билан шаҳарнинг хушманзара жойларидан бири— Килимани уй-жой райони қад кўтармоқда. Яна битта Нгамбо кварталн қурилиши бошлаб юборилди.

СУРАТДА: Занзибарнинг янги уй-жой райони Килимани.

АПН фотоси.

МАНОПОЛИЯЛАРНИНГ ТАЗЙИҚИ

ДЕҲЛИ. Мамлакатда энг катта, йирик бизнесменлар назорат қилиб турган корхона эгалари уюшмаси Ҳиндистон савдо ва саноат палаталари федерациясининг 43 — сессияси бу ерда ўз ишини тамомлади.

Деҳли матбуотидаги ҳабарларга қараганда, сессиядан асосий мақсад кўпчилик қишлоқ хўжалик товарлари улгуржи савдосини ҳамда асосий саноат хом ашёси импортини давлат назорати остиға олиш тўғрисида Индира Ганди ҳукумати муҳокама қилаётган таклифларга қарши «Савдо ва саноат доиралари олий вакилларининг» биргалашиб қаршилик кўрсатиш имкониятини топишдан иборатдир. (ТАСС).

КУБАДА ЛЕНИН КУНЛАРИ

ГАВАНА. ТАСС мухбири В. Миронов хабар беради: Кубада В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги байрами олдидан тайёргарлик ишлари қизиб кетди. Мамлакатнинг ҳамма қисмида жаҳон пролетариати йўлбошчисининг ҳаёти ва революцион фаолиятини, ҳозирги замон тарихининг боришига Ленин ғояларининг таъсирини тасвирловчи 2.300 дан ортиқ виставка ва фотостендлар очилди. Саноат корхоналари, давлат муассасалари, олий ўқув юртлари ва мактабларда юбилейга бағишланган кўп виставкалар ташкил этилди.

Куба зиёлиларининг таниқли вакиллари партия, касаба союз ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари Ленинга бағишланган мавзуларда доклад ва лекциялар ўқимоқдалар. Гавана вилоятининг бир ўзидагина бир ярим мингга яқин лекция ўқилди, меҳнаткашлардан салкам 40 минг киши бу лекцияларни тинглади.

ГАВАНА. Бу ерда «Ленин кинода» виставкаси очилди. Бу кўргазмани Куба ёзувчилари ва санъат арбоблари союзи уюштирди. Жаҳонда биринчи социалистик давлат асосчисининг ҳаёти ва фаолиятини тасвирловчи жуда кўп фотосуратлар ва совет кино фильмларидаги кадрлар виставка стендларига қўйилган.

Кўргазмани очиш маросимида ёзувчилар ва санъат арбоблари союзининг раиси, Кубанинг машҳур шоири Николас Гильен, пойтахт жамоатчилигининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

1966 йили монархия тўнтарилгандан сўнг, Африкадаги кичкинагина республика Бурунди хотин-қизлари эркаклар билан тенг ҳуқуқ олиб, мамлакат ҳаётида актив иштирок этмоқдалар. Яқинда ўз уч йиллигини нишонлаган Бурунди хотин-қизлар Иттифоқи мамлакатнинг саккиз вилоятидаги ўн минглаб хотин-қизларни ўз сафига бирлаштиради.

СУРАТДА: Бурунди хотин-қизлар Иттифоқининг уч йиллиги шарафига ўтказилган байрамда.

В. Евсеев фотоси.

ТАСС фотохроникаси,

ҒАРБИЙ БЕНГАЛИЯДАГИ АҲВОЛ

ДЕҲЛИ, Ғарбий Бенгалия пойтахти Калькуттадан келаётган хабарлар бу штатдаги вазият кескинлашганлигини кўрсатиб турибди.

16 мартда Ғарбий Бенгалиянинг бош министри Ажой Мукержи истеъфо берди. Бирлашган фронт қатнашчилари ўртасидаги зиддиятлар кескинлашганлиги унинг истеъфо беришига сабаб бўлди. Бирлашган фронт ҳукумати 1969 йилда штатда ҳокимиятни эгаллаган эди. Бу келишмовчиликлар бирлашган фронтдаги иккита энг катта партия ўртасида кучайиб кетди. Бу партиялардан бири Мукержи раислик қилаётган «Бангла конгр е с с» партияси бўлиб, иккинчиси параллел компартиядир. Бу параллель компартиянинг раҳбари Жеоти Басу бош министр ўринбосари ва ички ишлар министри эди.

Бутун Ғарбий Бенгалияда — 24 соатлик ялпи иш ташлаш ўтказилади. Маҳаллий матбуотнинг хабарларидан маълум бўлишича, бир қанча касаба союзларининг даъвати билан бошланган бу иш ташлашнинг асосий мақсади бирлашган фронтнинг ораси бузилганлигига ва А. Мукержи ҳукумати истеъфо берганлигига қарши норозилик билдиришдир.

Бирлашган фронт составидаги турли партияларнинг тарафдорлари ўртасида ва полициячилар билан бир неча марта тўқнашувлар бўлганлиги қайд қилинди. Шу тўқнашувлар натижасида 19 киши ўлдирилди ва 100 дан кўпроқ киши яраланди. ПТИ агентлигининг хабарида айтилишича, Калькуттада жойлаштирилган армия қисмлари жанговар тайёр ҳолга келтириб қўйилди. Калькутта яқинидаги бир қанча районларда фавқулодда ҳолат жорий қилинди.

Ҳиндистон матбуотининг ёзишига қараганда, штат губернатори Ш. Дхаван параллель Коммунистик партиянинг штат ҳукуматини тузиш имкониятларини аниқламоқ учун шу партия раҳбари Басу билан учрашмоқчи. Бироқ, маҳаллий матбуотнинг ёзишига қараганда, бирлашган фронт составидаги 14 партиядан 9 таси, параллель Коммунистик партия Ғарбий Бенгалиянинг қонун чиқарувчи мажлисида — парламентда кўпчиликка эга эмас, деб губернаторнинг бу ниятига қарши чиқмоқда.

(ТАСС).

ЛЕНИН ҒОЯЛАРИНИНГ ТАЪСИРИ

ЛОНДОН. Англиянинг меҳнат аҳли В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини кенг кўламда нишонламоқда. Буюк Британия компартияси ва Англия жамоат, касаба союз ва ёшлар ташкилотлари В. И. Ленининг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида лекциялар, семинарлар, йиғилишлар ва митинглар ўтказмоқда. шунингдек кўргазмалар ташкил этмоқда, бадиий ва ҳужжатли фильмлар намойиш қилмоқда.

Бу йилги партия маорифи программасида Ленинизмнинг асосий қоидаларига алоҳида эътибор берилмоқда, деди буюк Британия компартиясининг бош секретари Жон Голлан ТАСС мухбири билан суҳбатда. Компартия ячейкаларида касаба союзларининг аъзолари ва жамоат арбоблари учун ҳам Ленин меросини ўрганиш тўгараклари ташкил этилмоқда.

Ленин ғоялари ва методлари ҳозир ҳам ишчилар ҳаракатининг раҳбар принципларидир. Ана шу ғоялар асосида машғулотларда ва семинарларда ҳозирги босқичдаги синфий кураш, монополистик капитализмга қарши кураш масалалари. Англияда социалистик революция истиқболлари муҳокама қилинмоқда.

В. И. Ленин асарларининг инглиз ишчилар ҳаракатига таъсири аввало шундан иборатки, деди сўзини давом эттириб буюк Британия компартиясининг бош секретари, унинг асарлари 1920 йилда буюк Британия коммунистик партиясини тузишда, шунингдек Маркс таълимотини ривожлантиришда. партиямиз аъзолари ўрганаётган илмий социализм назариясини ривожлантиришда жуда муҳим роль ўйнади.

В. И. Ленининг «Давлат ва революция» асари унинг Англияда нашр этилган дастлабки йирик асарларидан бири бўлди, деб таъкидлади Жон Голлан. Китобни компартияни тузишда қатнашган икки ташкилот — Британия социалистик партияси билан социалистик ишчилар партияси 1918 йил охирларида нашр этилди. В. И. Ленининг «Давлат ва революция» асарининг Англияда нашр этилиши, деди Жон Голлан. шубҳасиз, социалистик партиянинг бир қанча таниқли арбобларига ўша даврдаги сиёсий вазиятга тушуниб олишда ёрдам берди ҳамда турли социалистик ташкилотларни бирлаштириб, ягона коммунистик партия тузиш ҳаракатининг кучайишига кўмаклашди.

1920 йилдан бошлаб, деди Буюк Британия компартиясининг бош секретари В. И. Ленининг ҳамма асосий асарларини Буюк Британия компартияси нашр этди. «В. И, Ленининг монополистик капитализм ва мустамлака халқларининг миллий озодлик кураши масалаларига доир асарлари инглиз ишчилар синфи ҳаракати учун алоҳида аҳамиятга эга».

Пировардида Жон Голлан бундай деди: «Империализмга қарши курашда социалистик мамлакатлар билан бирдам бўлиш бизнинг интернационал бурчимиздир. В. И. Ленин таълимоти ана шуни тақозо этади» (ТАСС).

* * *

Белград. Халқ музейи биносида Третьяков галереяси фондидан «Саёқлар» ижодига бағишланган кўргазма очилди.

Экспозиция Югославия пойтахти маданий ҳаётида катта воқеа бўлиб қолди. Тасвирий санъат ишқибозлари Шишкин, Репин, Куйинджи, Левитан, Крамской, Верешчагин ва бошқа рассомларнинг 48 асари билан танишдилар.

Суратда: кўргазма залида.

ТАНЮГ— ТАСС фотоси.

* * *

МИЛЛИОН-МИЛЛИОН ХЎРЛАНГАНЛАР

НЬЮ — ЙОРК, Америка соғлиқни сақлаш уюшмасининг «Америкада соғлиқни сақлашнинг танглиги» деган докладида айтилишича, Америкалик 20 минг қора танлиларнинг, Америкалик 5 миллион индецларнинг, 500 минг Ҳиндининг ва АҚШдаги бошқа миллион-миллион аҳолининг неча қисми даҳшатли шароитларда кун кечирмоқда.

Доклад авторлари — Америка соғлиқни сақлаш уюшмасининг президенти П. Корнели ва шу лавозимдаги унинг ўтмишдоши Л. Бреслоу, АҚШнинг турли районларида ўтказилган текшириш вақтида биз кўрган манзара ҳаммамизни ҳайратга солди, деб ёзишган.

Иккинчи жаҳон урушининг иштирокчиси, Монтана штатидаги Грейт — фолс деган жойда истиқомат қилувчи 53 яшар индеец оиласининг қисмати хор-зорликда ҳаёт кечираётганларнинг типик намунасидир. Саккиз кишидан иборат оила хароба катакларда ҳаёт кечирмоқда, дейилади докладда. Жуда оз миқдордаги пенсия ва ташландиқлар орасида титкилаб олинаётган нарсалар шу кишилар тирикчилигининг бирдан-бир манбаидир.

Миллион-миллион Америкаликлар ана шундай аянчли турмуш шароити сабабли келиб чиқаётган касалликни даволаш учун ҳеч қандай медицина ёрдами олаётганлари йўқ, деб таъкидланади докладда. (ТАСС).

Шанба оқшоми

Санъатимиз дурдоналари

ЗАНЖИРА

Тасвирий санъат асарлари ҳар қанча пухта ишланган бўлса ҳам, ўзини рамкасиз етарлича кўрсата олмайди. Унга нимадир етишмаётгандек, туғалланмагандек туюлади. Бу ҳолатни наққошлик санъатида ҳам учратамиз.

Классик асарларни кузатсак, асосий нақш, ҳошия (рамка) нақши ва бу иккаловининг оралиғида яна майда нақшини учратамиз. Бу майда нақш асосий нақш билан ҳошия нақшини бир-бирига боғлаб туради. Бундай нақшлар усталар иборасида занжира деб аталади. (Расмда занжиралардан намуналар берилди).

Занжиралар икки турга бўлинади: булар геометрик ва ислимий (ўсимликсимон) занжиралардир. Уймакорликда геометрик занжиралар кўпроқ қўлланилади.

Занжиралар нақшлар навининг энг соддаси ҳисобланади. Шунинг учун, усталар шогирдларига даставвал занжирадан таълим берадилар. Занжиралар жуда содда бўлишига қарамай, яхши хислатга эга: геометрик шакллар ўйилганда соя, ёруғ ва ярим соялар кишининг диққатини ниҳоятда ўзига тортади. Мавжуд шакллар соя ва ёруғлар воситасида кўзни қамаштириб, гўё ҳаракат қилаётгандек туюлади.

Миллий нақш санъатимизнинг ютуқларидан бири шуки, иморатга ишланган ҳашамларни узоқдан кўрса ҳам, яқиндан кўрса ҳам, кишига руҳий лаззат бераверади. Бунинг сири шундаки, усталар умумий композицияни тузишда бўлажак манзарани олдиндан кўз олдига келтириб, нусхани ҳам узоқдан, ҳам яқиндан яхши кўринишлигини алоҳида ҳисобга оладилар. Бунинг учун йирик нусхалар орасига майда элементлар киритадилар ва занжиралардан унумли фойдаланадилар.

Шу билан бирга, пардозга ниҳоятда эътибор берадилар. Натижада, узоқдан қараган киши кўзига нақшнинг асосий нусхаси яққол ташланади-ю, қолган майда икир-чикирлари яхши кўринмайди. Яқинроқ келиб қаралганда эса, гулларнинг бежиримлиги, пардознинг жозибаси ва занжираларнинг жимирлаб жилваланиши кишини ўзига ром қилади. Бу вақтда олдинги кўринган йирик, асосий нусха иккинчи даражага ўтиб қолади.

Биз занжирани асосий нусха билан ҳошия нусха оралиғида тўлдирувчи, боғловчи сифатида ишлатилади деб айтдик. Баъзан, занжира ҳошия ўрнида ҳам ишлатилади. Бундай пайтларда занжиранинг мураккаброқ тури қўлланилади. Агар иморатнинг сирт томонига мўлжаллабган бўлса, олисдан кўринишини назарда тутиб, мумкин қадар нусха йирикроқ чизилади.

З. БОСИТХОНОВ,
Санъатшунослик институтининг кичик илмий ходими.

Тарихимизни ўрганамиз

ЎЗБЕКИСТОНДА ФИЛ ЯШАГАН

Тоғ ва дарё водийларида юрганимизда, жинсларнинг қатлам-қатлам бўлиб жойлашганлигини кўрамиз. Бу қатламлардан ҳар бири узоқ тарихга эга бўлиб, уларни ўрганиш талай муаммоларнинг ҳал этилишига ёрдам беради.

Биз, бир группа геологлар, ўтган йили ёзда Пском дарёси вофийсида тадқиқот ўтказдик. Шу дарё ирмоғи бўлмиш Бешқайрағоч қирғоғида очилиб ётган жинс қатламлари диққатимизни жалб этди. Бу қатламлар ёнма-ён жойлашган бўлиб, пушти, кул ранг ва қорамтир тусли гил, мергель ҳамда қумтошлардан иборат эди.

Жинсларни ўрганаётиб, қорамтир тусли гил қатламида ҳайвонот қолдиқлари — суяк ва тишлар борлигини аниқладик. Топилмалар қайси ҳайвонга тааллуқли эканини текшириш учун мутахассисларга юборилди. Маълум бўлишича, булар мастодант (филнинг қадимий авлодининг уч қиррали суяги, гиппарион (отнинг қадимий авлоди)нинг жағ суяги ва тиши, шунингдек кийикнинг тиши, тошбақа косаси парчалари экан.

Мутахассисларнинг фикрига қараганда, бу топилмалар Ер тарихининг неоген деб аталмиш даврида, Ўрта Осиё территориясида фил, от, кийикнинг қадимий авлодлари ва тошбақа кенг тарқалганлигидан далолат беради.

Демак, бундан қарийб 10-12 миллион йил муқаддам, Чотқол тоғлари водийсида, жумладан, Псêомда иқлим ҳозирдагига нисбатан анча иссиқ ва қуруқ бўлган. Пском дарёсининг Бешқайрағоч ирмоғидаги қорамтир, кулранг гил ва оҳакли жинслар бу ерда бир вақтлар кўл ёки дарёнинг суст оқар ери бўлганини кўрсатади. Шунга асосланиб, ўтмишда Тошкент атрофидаги тоғлар ҳозиргига нисбатан пастроқ ва улар орасида ботиқлар бўлган дейиш мумкин. Бурчмулланинг Обираҳмат ботиғи ҳам шулар жумласидан.

Неоген давридан бошлаб, Ер қобиғи кучли ҳаракатга киради, тоғлар кўтарилади, иқлим ўзгаради. Иқлимнинг ўзгаришига мослашиб улгурмаган ҳайвонлар ҳалок бўлади. Замонлар ўтиши билан, уларнинг усти дарё ва кўл ёткизиқлари, тоғ жинслари билан қопланаверади.

Биз топган суяклар ҳам ана шу тарзда жинслар орасида қолиб кетган.

Бунга ўхшаш, қадимги сут эмизувчи ҳайвонлар суягининг қолдиғи Чотқол тоғи орасида топилмоқда. Масалан: Белдор, Нурек-ота сойларининг юқори оқими — Чотқол тоғининг ғарбий қисмидан топилган гиппарион ва буғунинг болдир ҳамда калла суякларини кўрсатиш мумкин.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ,
В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг катта ўқитувчиси.

Фан ва техника янгиликлари

УЧУВЧИ ҚАЛТАКЕСАКЛАР

Қозоғистоннинг жанубидаги Қоратоғ тоғ тизмалари ва Тянь-Шаннинг ғарбий қисмларини ўрганаётган палеонтологлар аввал яшаб ўтган номаълум учувчи калтакесаклар изини топдилар. 160 миллион йил аввал яшаб ўтган мавжудотлар топилмаларидан бирини ўрганиш натижасида, олимлар калтакесакларнинг танаси жун билан қопланган деган фикрга келдилар. Бу билан, топилма шу пайтгача номаълум бўлган фауна (ҳайвонот дунёси)нинг такомиллашув даври, яъни иссиқ қонли калтакесаклар пайдо бўлган даврни белгилаб берди.

Иккинчи калтакесак скелетини ўрганиш эса, ундан ҳам қизиқарли маълумотларни берди. Калтакесакларнинг парда билан қопланган қаноти қушлардаги каби олдиндаги қўлчалари ўрнида бўлмай, балки орқа оёқлари ўрнида бўлган экан.

БАҲАЙБАТ ҚАНОТЛИЛАР

Яқинда, америкалик қидирувчилар Калифорниянинг Ана-Борего саҳросида қирилиб битган қушлар қолдиқларини топдилар. Олимлар бу номаълум қушларнинг ташқи қиёфасини — аслини тиклашга муваффақ бўлдилар. Қушлар бундан миллион йил илгари яшаган бўлиб, қанотларининг узунлиги олти метргача етар экан. Булар фанга маълум бўлган энг узун қанотли қушлардир.

«ЯРИМТА»НИНГ ПУЛИ

Замонийнинг зарур иши чиқиб қолиб, манзилга тезроқ бориш учун такси тўхтатди:

— Аэропортга обориб ташласангиз.

— «Яримта»нинг пулини берасиз.

— Нима?! Ўзи атиги 4 километр ҳам чиқмайди-ку?

— Истасангиз шу, йўқ десангиз, гаражга кетаман.

— Жўнанг, ҳе, садқан одам кетинг-е! — деди Замонийнинг фиғони ошиб ва қўйин чўнтагидан дафтарча олиб, машинанинг номерини ёзиб қўйди: 73—96 ТНГ.

С. ҚЎЧҚОРОВ,
студент.

Боланинг тили ширин...

Думалоқ

Ўқитувчи Ҳакимдан сўради:

— Ер нега думалоқ?

Шошиб қолган Ҳаким нима дейишини билмай:

— Одамнинг боши думалоқ-да, — деди.

Қайнаган сув

Кўчада ўйнаб, чарчаб келган Шавкат водопроводдан сув ичди, ойиси уни койиди:

— Касал бўласанку, қайнаган сув ичсанг бўлмайдими?

— Водопроводда қайнаган сув бўлмайди-да, ойи.

Абдусаттор ЗОҲИДОВ.

Ҳозир кўра қолинг

Умида тўйга боришни жуда яхши кўради. Бир куни қўшнилари унинг ойисидан сўрашди:

— Сиз ҳам Ҳалимахоннинг тўйига борасизми, қўшни?

Ойиси ўйлаб туриб деди:

— Қайдам... кўрарман.

Буни эшитиб турган Умида деди:

— Ойижон, ҳозир кўра қолинг.

Йўлда

— Ойи, ойи, чарчадим, кўтариб олинг.

— Қўлимда укант бор.

— У ўзи юраверади-ку.

Ҳеч кимдан ўргандим

Гулбаҳор беш рақамини ёзишни ўрганиб олибди. Ундан сўрадим:

— Беш ёзишни кимдан ўргандинг?

— Ҳеч кимдан ўргандим, — деб жавоб берди у.

Ҳабиб РАҲМАТ.

ШИНГИЛ ХОТИРАЛАР

КИМ ЮРСА ПИЁДА...

Машҳур шоир Мақсуд Шайхзода шаҳримизнинг гўзал кўчаларида кўпинча яёв юрар, тоза ҳаводан баҳраманд бўлар ва чексиз завқ олар эди.

Бир куни Низомий номли педагогика институтининг кечки ўқишидан пиёда қайтаётган бир тўп студентлар устозни кўриб шундай дейишди:

— Домла, яёв юришни жуда яхши кўрасиз-а?

— Албатта, — деди Мақсуд ака. — Ҳамид Олимжон «Ўзбекистон» шеърини:

Водийларни яёв кезганда,
Бир ажиб ҳис бор эди манда, —

деб бошлаган. «Ажиб ҳислар» олмоқ учун яёв юрмоқ керак. Зеро, камина шундай бир байт тўқиган:

Кимки юрса пиёда,
Умри бўлур зиёда.

МЕН СЕВАМАН...

Баҳорнинг илк кунлари эди. Дов-дарахтлар куртаклаб, энди кўк мунчоқ тугаётган пайт. Домла Мақсуд Шайхзода шаҳар четидаги боғда дам олиб, даволангани кетаётган эди. Биз, уч киши, «Волга» машинасига ўтирдик. Машинанинг очиқ дарчасидан кираётган шамол домланинг кўкрагидаги оқ шойи шарфини тўхтовсиз ҳилпиратарди.

— Домла, деразани бекитиб қўйинг, яна шамоллаб қолманг, — деди ҳамроҳимиз.

Мақсуд ака бу гапни эшитиб:

— Шаббодани севаман, — деди табассум билан, — лекин қизиқки, у мени бетоб қилмоқчи бўлади. Ҳаётда баъзан шундай, сен севасану, у сени азоблайди.

ЗАҲРИ МОР

Домла Шайхзода «Казбек» папиросни тез-тез, кетма-кет чекар эди. Студент-ёшлар ундан сўрашди:

— Домла, кўп чекасиз, соғлиғингизга зиён қилмайдими?

Мақсуд ака папиросни лабининг бир бурчагида тутатиб турган ҳолда жавоб қилди:

— **Чекилаётган папиросларнинг жами тутуни ичга тортилганида, камина ердан кўкариб чиққан бўлур эдилар... Шунчаки, эрмак учун кўп чекаверадилар, лекин ичга тортмайдилар, ахир, папирос тутуни заҳри мор — илон заҳридан ёмон-ку.**

Тўлқин РАСУЛЕВ.

Табиатшунос ён дафтаридан

Эрта баҳорда кўкариб чиқадиган, ҳар хил витаминларга бой бўлган ва истеъмол қилинадиган ўсимликлардан бири жағ-жағдир.

Жағ-жағ бутсимон гулдошлар оиласига кирувчи, бўйи ўн, баъзан етмиш сантиметр келадиган бир ёки бир қанча пояга эга бўлган, кўп навдали бир йиллик ўтдир. Унинг пояси тукчалар билан қопланган. Илдизолди барглари розетка ҳолатида жойлашган, ланцетсимон бўлиб, яхши озуқадир.

У бегона ўт тариқасида, боғларда, экин майдонларида, ташландиқ жойларда, йўл атрофларида кўплаб ўсади.

ЖАҒ-ЖАҒ

Жағ-жағ яхши витаминли ҳамда шифобахш ўсимлик бўлгани сабабли, халқимиз уни жуда қадимдан овқат ва дори-дармон сифатида ишлатади. Жағжағнинг янги тайёрланган баргларидан пюре, сомса, чучвара ҳамда ҳар хил хамирли овқатлар тайёрлаш мумкин. Булардан ташқари, унинг шарбати ва ширасининг сувдаги эритмаси халқ табибчилигида ошқозон, жигар, буйрак ҳамда дизентерия касалликларини даволашда ишлатилиши маълум.

Замонавий медицинада эса, жағ-жағдан тайёрланган дорилар буйрак, ўпка дардларини даволашга, шунингдек, акушерлик ва гинекологик тажрибаларда қон кетишни даволайди.

Адабиётларда келтирилган маълумотларга кўра, жағ-жағнинг таркибида рамкогрикозид гисопик, танид моддаси, олма, лимон ва вино кислоталари, эфир мойи, минерал тузлар ҳамда бир неча витаминлар мавжуд. У ҳар хил микробларни ўлдириш қобилиятига ҳам эга.

Жағ-жағнинг фойдали хусусиятларини ҳисобга олиб, унинг ер устки қисмларини йиғиштириб, соя жойда, очиқ ҳавода ёки хоналарда қуритиб, сўнгра истеъмол қилинса ва бошқа мақсадлар учун ишлатилса бўлаверади.

Диёримизда бу ўсимлик жуда кўп тарқалган. Ундан истаганча фойдаланиш мумкин.

Қаҳҳор ҲОЖИМАТОВ,
биология фанлари кандидати.

ЎЛКАМ ЯШИЛЛИГИ — СИҲАТ ЯХШИЛИГИ

ЛОЛАДАРАХТ

Лоладарахт — магнолиядошларга мансуб, бўйи 20-30 метрга етадиган жуда манзарали дарахтдир. Унинг панжасимон барглари ўзига хос кўринишга эга. Гуллари якка-якка тартибда жойлашган ва икки жинсли. Гултожи барглари икки доира ҳосил этади.

Май-июнь ойларида гуллаб, октябрь-ноябрь ойларида мевалайди. Ўрта Осиё, шу жумладан, Ўзбекистонда лоладарахт жуда кам тарқалган зийнатли ўсимлик ҳисобланади. Лоладарахтнинг кўркам манзарага эга бўлишида унинг барги, гули ва шох-шаббалари алоҳида роль ўйнайди. Ўсимлик барги фаслларга қараб ўз рангини ўзгартириб бориши дарахт чиройига чирой қўшади.

Лоладарахтнинг гули ташқи томондан катта бир сариқ лолани эслатади. Шунинг учун, бу дарахтни лоладарахт деб юритилади. Бу дарахт гуллаган вақтида гуллари яшил барглар орасидан кўзга алоҳида жилва билан ташланиб туради. Бу гуллар узоқ вақт сақланади.

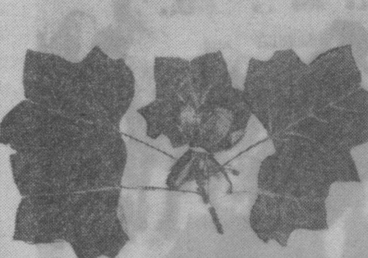

ГИНГКО

Гингко — бўйи 30-40 метрга етадиган зийнатли дарахтдир. У икки минг йилгача яшай олади. Барглари йирик, 5-12 сантиметр кенгликда, ялтироқ ва қалиндир. Гингко май-июнь ойларида гуллайди. Меваси олхўри мевасига ўхшаш кеч кузда етилади.

Ўзбекистонга (Самарқандга) гингко 1894 йили, Тошкентга эса бундан 70-80 йил муқаддам келтириб экилган. Тошкентга 1926 йили келтириб экилган гингколардан икки тупи ҳозир Ульянова кўчасидаги 17-уй ҳовлисида барқ уриб ўсмоқда. Бу дарахтнинг бўйи шу кунларда 25 метрга етди.

Гингко салобатли шох-шаббаси, баланд бўйи, ўзига хос барги ва узоқ умр кўриши билан ажралиб туради. Гингко ер юзида кам тарқалган ўсимликлар оламининг ўхшашидан ҳикоя қилувчи жонли кўргазма бўлиши билан ҳам қадрланади.

ҚРИМ ҚАРАҒАЙИ

Бу хушсурат дарахт қарағайдошларга мансубдир. У доим арчадек ям-яшил бўлиб туради, бўйи 25-30 метргача етади.

Қрим қарағайининг узун, саккиз-ўн беш сантиметр келадиган игнасимон барглари жуда ҳам чиройлидир. Бу ўсимлик Тошкентга 1890 йилда Қримдан келтирилган бўлиб, ҳозир бир неча туплари сақланиб қолган. Уларни Гагарин номли хиёбонда, баъзи кўча ва ҳовлиларда кўриш мумкин.

Қрим қарағайини боғ-хиёбонларга, ариқ ва анҳор бўйиларига якка-якка тартибда экиб ўстирилса, чиройли манзара бериб туради.

* * *

Биз юқорида кўрсатиб ўтган ўсимликларни Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ботаника боғидан ва Тошкент областидаги «Манзарали ўсимликлар» совхозидан олиш мумкин.

Ў. ПРАТОВ,
Р. ҚОЗОҚБОЕВ.
Тошкент Ботаника институтининг илмий ходимлари.

ПОЙТАХТ ЭКРАНЛАРИДА

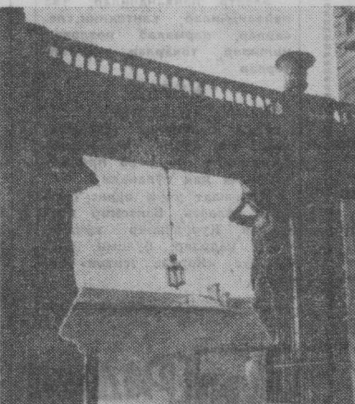

БЕШ КУНЛИК ҲОРДИҚ

Ленинград блокадаси... Бу икки сўз халқ ва шаҳар қаҳрамонлигининг бутун бир даврини ўзида мужассамлаштиради. Қақшатқич совуқ, очликнинг чексиз азоби. Шунга қарамай кишиларда инсоний туйғулар ўлмади. Шаҳар яшашда давом этади. Одамлар кўчани тозалашга чиқадилар. Иситилмаган театрларда спектаклларни қўйиш давом этади.

Ана шу унутилмас кунлар ҳақида Иосиф Ирасимов повесть ёзган, шу асар асосида фильм сценарийсини яратди.

«Беш кунлик ҳордиқ» режиссёр Эдуард Гавриловнинг биринчи мустақил иши.

...1941 йилнинг декабри. Ленинград. Бу ерга дам олиш учун оғир жангчилардан сўнг рота юборилади. Ротанинг бор-йўғи тўртта солдати қолган: Казанцев, Шустов, Воеводин, Крилов. Улар яқинда мактабни тугатиб, фронтга жўнатилган 19 ёшли болалар эди.

Кечқурунлари казарма олдида хотинлар йиғилишар эди. Хотинлар тўдаси ичида болалар Кошкиннинг ўз қизини овқатлантираётгани н и кўриб қоладилар. Казанцевни қизнинг жуда хорғин қиёфаси ҳайратга солади. У қизда ҳаётга муҳаббат уйғотишга уринади. Унинг бу ишида Алексейга Дальский ёрдам беради. Дальский ўзи ишлаган театрда қўйилаётган музикали комедияга иккита билет беради. Казанцев очликдан ўлимга тайёр бўлиб ётган Ольгани уйидан топади. Мақсад унда умид учқунларини туғдириш эди. Алексей қизни ўрнидан турғазиб, чой ичиради. Ольга у билан театрга боришга розилик билдиради. Қувноқ оперетта одамларнинг кайфиятини кўтаради. Оля ҳам ўзини қайта туғилгандай ҳис этади... «Мосфильм» киностудияси маҳсулоти.

МАКЕДОНЧА ТЎЙ

(В. Чернодринскийнинг шу номли романи бўйича)

Драматизмга бой бўлган бу фильм Оттоман империяси давридаги македон деҳқонларининг оғир кулфатлари ҳақида ҳикоя қилади.

Турк Бекининг ноиби ва унинг хизматкорларининг чексиз золимлиги кичкина қишлоқ аҳолисининг сабр-косасини тўлдиради, улар босқинчиларга қарши кураш бошлайдилар.

Сценарий муаллифи Славко Яневский.

Режиссёр Трайче Попов.

Сператор Киро Билбиловский. Рассом Никола Лазаревски. Бастакор Кирил Македонски.

«Бардар — фильм» киностудияси маҳсулоти, Югославия.

ДОКТОР ГОМЕРНИНГ УКАСИ

Фильм 1945 йил воқеаларига бағишланади. Ўша оғир дамларда югослав армияси ҳар хил қароқчилардан ташкил топган сўнгги босмачи тўдаларга барҳам бериш билан банд эди.

...Урушдан сўнгги дастлабки тинч кунлар. Судья Марконинг асирдан қайтган ўғли Симон грек чегарасида жойлашган ўз шаҳарчасига келади. Ўз отаси, онаси ва қайлиғи билан кўришишни орзу қилганди. Афсуски, аҳвол ўзгача эди. Отаси ўлдириб кетилган, онаси дард-аламларга чидай олмай вафот этган. Уйига ўт қўйилган. Ажабки, акаси қаҳрамон бўлиб қолипти: барча доктор Гомерни матонатли эканлиги учун ҳурмат қилади; у касалхонага бошчилик қилади, тиф эпидемиясига вақтида жасорат кўрсатиб халқни хавфдан сақлаб қолган.

Акаси оталарини ўлдирган қотилни топишга уринмаганлигидан Симон хафа. Ўз севгилиси Вера акасига турмушга чиққанини кўриб, унинг яна фиғони фалак бўлади...

Ғазаби ошган Симон, шаҳарчадаги ҳалокатни тушунмай туриб, алданганлигини ва нотўғри йўлга тушиб қолганлигини билмай туриб, ўзича иш тутмоқчи бўлади.

Симон ролини ўйнаган актёр Живанович таниқли югослав киноактёрларидан биридир.

Фильмни оператор Бранко Иватович олган. Рассом В. Гаврик. Композитор Боян Аданч.

Форс хандаси

ХУРСАНДЛИК

Бир хоним докторга деди:

— Доктор оға, сизга жоним фидо бўлсин. Биласизми, шундай хурсандманки, ахир Сиз мени уйқусизлик касалидан қутқардингиз. Бу касаллик мени бутунлай девона қилиб қўйган эди!

— Демак, энди бутунлай соғайиб кетибсиз-да. Бунга ишончингиз комилми?

— Албатта, доктор оға! Шундай хурсандманки, хурсандлигимдан то эрталабгача кўз юммадим!

УСТА ХОНИМ

Икки хоним қизгин суҳбатлашиб ўтиришарди. Бири иккинчисига деди:

— Хўш, кеча кунни қандай ўтказдингиз?

— О, нимасини айтасиз, — жавоб берди иккинчиси, — Казинга Роберт билан борган эдим, Варен билан қайтиб келдим.

— Нега? Роберт билан уришиб қолдингизми?

— Йўқ, хоним. Ахир, Варен Робертнинг ҳамма пулини ютиб олган эди-да!

ДЕВОНАЛАРНИ СИНАШ

Жиннихона бошлиғи тузалди деб гумон қилинган икки девонани синаб кўрмоқчи бўлди. У биринчи девонага деди:

— Фараз қилайлик, сен ерёнғоқ сотиб олмоқчисан, шунда магазинчига нима дейсан?

— Бир литр ерёнғоқ беринг, дейман.

Шу пайт иккинчи девона қаҳ-қаҳ уриб кула бошлади. Бошлиқ ундан сўради:

— Сен тузукроққа ўхшайсан. Айтчи, бу гапнинг нимаси кулгили?

— Шуни ҳам билмадингизми? — жавоб берди девона. — Бу акам бир литр ерёнғоқ сотиб олмоқчи-ю, қўлида бутилкаси йўқ!

Форсчадан
Маҳмуд ҲАСАНОВ
таржимаси.

РАССОМ ТАБАССУМИ

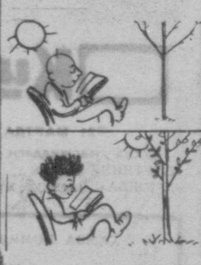

Баҳор қуёши барча мавжудотга таъсир қилади.

— Қизингизни консерваторияга киргизиб қўйдингизми, қўшни?

— Бизларга йўл бўлсин, у ерга фақат таниши борлар — булбул, қумри, саъвалар киради.

Рассом А. ҲОЛИҚОВ.

«ШАХТЁР» (ДОНЕЦК)

Бугун Тошкентдаги Марказий «Пахтакор» стадионида майдон эгалари футбол бўйича мамлакат биринчилигининг иккинчи тур учрашувида Донецкнинг «Шахтёр» командасини қабул қиладилар.

Қуйида, биз газетхонларни «Пахтакор»нинг бугунги рақиби билан таништирамиз.

Донецк футболчилари олий лигада кўпдан бери ўйнашади. Бу йил команда кучлилар группасида ўзининг 23-мавсумини ўтказяпти.

Донецкнинг «Стахановец» командаси олий группада биринчи марта 1938 йили пайдо бўлди. Ўша йили украин футболчилари камтарона 11-ўринни эгаллаган бўлсалар ҳам, ўзларининг бир қатор кучли рақибларини мағлубиятга учратдилар. Жумладан, улар кейинчалик, 1938 йил мамлакат биринчилигининг кумуш медалларини қўлга киритган Москва армиячилари — ЦДКА устидан йирик ҳисоб билан (4:0) ғалаба қозондилар.

Келаси йили 12-ўринни эгаллаган «Стахановец» мамлакатнинг биринчи чемпиони Москва динамочиларини 2:1 ҳисоби билан ва Киев динамочиларини 3:1 ҳисоби билан мағлубиятга учратди.

Урушдан аввалги сўнгги чемпионатда Донецк футболчилари 12-ўринни эгаллашди. Шундан сўнг, улар бир неча йил чемпионатда қатнашмадилар ва ниҳоят 1949 йили «Шахтёр» номи билан олий лигада яна пайдо бўлиб, қаторасига тўрт мавсум ўйнадилар. 1953 ва 1954-йилларда «Шахтёр» «А» классининг биринчи группасидан чиқиб кетишга мажбур бўлди. 1955 йилдан бошлаб, кончилар командаси барча мамлакат биринчиликларида олий группа коллективлари сафида ўйнаб келмоқда.

1951 йили Донецк кончилари СССР биринчилигида, айниқса муваффақиятли қатнашдилар. Шу йили «Шахтёр» чемпионатнинг бронза медалига сазовор бўлди.

«Шахтёр»ни тўла асос билан кубок командаси деса бўлади. Чунки Донецк футболчилари қаторасига икки марта — 1961 ва 1962 йилларда СССР кубогини қўлга киритишди, бир йилдан сўнг эса, фахрли соврин учун финалда ўйнади.

«Шахтёр» ўзининг энг йирик ғалабасини 1951 йили қўлга киритган. Шу йили улар «Торпедо» (Горький) командасини 8:0 ҳисоби билан мағлубиятга учратдилар. 1949 йили эса донецклик спортчилар энг йирик мағлубиятга учрадилар — Москва динамочилари «Шахтёр» дарвозасига 10 тўп киритиб, ўз дарвозаларидан фақат бир тўп ўтказдилар.

Кончилар олий лигада ҳаммаси бўлиб 635 учрашув ўтказдилар. (бу ерда мамлакат биринчилигининг барча учрашувлари, жумладан, 1969 йил мамлакат биринчилигида кучли ўнтўртликка кирмаган уч команда билан ўтказилган олти ўйин ва 1970 йилнинг бир ўйини ҳам ҳисобга олинган). Шулардан, 197 учрашувда Донецк футболчилари ғалаба қозонишган, 245 ўйинда мағлубиятга учрашган ва 193 учрашув дуранг натижа билан тугаган. Рақиблар дарвозасига жами 733 тўп киритган кончилар ўз дарвозаларидан 886 тўп ўтказиб юборишган.

«Пахтакор» билан «Шахтёр» ўзаро 16 марта беллашишган. Ўзбек футболчилари саккиз учрашувни ютқазиб, тўрт ўйинни ютишган ва тўрт учрашув дуранг билан тугаган. Тўплар нисбати «Шахтёр» фойдасига, 22:16.

Шуниси қизиқки, пахтакорчилар сўнгги марта Донецк футболчилари устидан 1966-йили ғалаба қозонишган эди. Мамлакат биринчилигининг сўнгги олти учрашувида ўзбек футболчилари икки мартагина дурангга сазовор бўлдилар.

Бу йилги футбол мавсумини «Шахтёр» мағлубиятдан бошлади. Боку шаҳрида ўтказилган биринчи ўйинда Донецк кончилари Марказий Армия Спорт Клуби футболчиларига 0:2 ҳисобида ютқазиб қўйдилар. Шунинг учун улар бугунги учрашувда ғалаба қозониш учун барча кучларини сафарбар қилсалар керак.

Бу йил «Шахтёр» шарафини қуйидаги ўйинчилар ҳимоя қилмоқда: дарвозабонлар — Ю. Дегтяров ва А. Говоров; ҳимоячилар — А. Поллак, В. Звягинцев, С. Попов, Ю. Губич, А. Дрозденко; ярим ҳимоячилар — А. Григорьев, В. Шаличев, В. Грубчак, А. Коньков, Э. Козинкевич, А. Бильдюк; ҳужумчилар — С. Евсеенко, А. Пилипчук, В. Срлов, В. Яремченко ва бошқалар.

«Шахтёр»ни бу йилги мамлакат биринчилигига команда бошлиғи, хизмат кўрсатган спорт мастери, Украина ССРда хизмат кўрсатган тренер Ю. Войнов, катта тренер, спорт мастери, Украина ССРда хизмат кўрсатган тренер, И. Бобошко, тренер спорт мастери Ю. Захаров тайёрлашган.

СУРАТДА: мавсумнинг биринчи ўйини — «Пахтакор» — «Черноморец» учрашуви.

Н. Надеждин фотоси.

ЯХШИ ФАЗИЛАТЛИ КИШИЛАРИМИЗ

НУРИ ДИЙДАЛАРНИ ДЕБ...

Дунёга янги инсон келди! Туғилган чақалоқ ота-оналарини, оила аъзоларини, қариндош-уруғларни қанча қувонтирса, туғруқхонадаги шифокор ва ҳамшираларга ҳам бир олам севинч бахш этади. Ахир, кўзи ёриган онани, унинг дилбандини соғ-саломат уйига кузатиш нақадар катта шодлик!

Шаҳримизнинг Октябрь районидаги 3-туғруқхонада ҳар куни ана шундай қувончли воқеалар бўлиб туради. Врачлардан С. В. Смирнова, М. А. Бурнашева, З. Мушеева, Х. Мирқосимова, С. Алиева, М. Зайнуддинова, Д. Сайфуллина, медицина ҳамшираларидан Н. Миразимова, О. Ҳакимова каби ўнлаб жонкуярлар оналар ҳурматини қозонишмоқда.

Туғруқхонада ҳомиладор аёллар учун махсус консультациялар ташкил этилди.

Кейинги беш йил давомида бу туғруқхонада йигирма бир мингдан зиёд чақалоқ дунёга келди. Демак, йигирма бир минг оилага йигирма бир минг шодлик ва бахт кириб келди.

Рихси ЮСУПОВА

ЭЛ-ЮРТ РАҲМАТ ДЕМОҚДА

Эрта тонгдан кечга қадар ҳар бир киоска олдида навбат билан газета-журнал олаётган кишиларни кўрамиз.

Азиз газетхон ва журналхонларимизга шаҳарда икки юз элликдан зиёд киоска хизмат қилиб турибди.

Октябрь районининг Комсомол майдонидаги киоскада ишлаётган Робия опа Исломова газетхонларга доим хушмуомалада бўлади. Меҳнатсевар бу аёл йигирма йилдан бери матбуот тарқатишдек шарафли ишни бажариб келмоқда.

Шаҳримизда Робия опанинг издошлари кўп. Жумладан, Турсуной Қозоқбоева, Елена Антипова, Лолахон Шожалилова, Екатерина Мазуркина ва бошқа ўнлаб матбуот тарқатувчи аёлларимиз эл ҳурматига сазовор бўлишмоқда. Уларга эл-юрт раҳмат демоқда.

А. НАБИХУЖАЕВ.

БОҒБОН НИҲОЛИ БИЛАН

Олим шогирди билан қадрланади. Ана шундай олимларимиздан бири Хосият Назаровадир. Уни Низомий номли Давлат педагогика институтида беҳад ҳурматлашади.

Олима педагогик фаолияти давомида кўплаб ёшларни ўқитди, ўзи ҳам илмий-тадқиқот ишлари олиб борди. Уруш тугаши арафасида «Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий асарларининг тили» деган темада кандидатлик диссертацияси ёқлаган эди. Шундан кейин у бир неча дарсликлар, қўлланмалар ва илмий-назарий мақолалар ёзди.

Шу кунларда Ҳосият Назарова «Бобирнома»нинг синтаксиси» деган темада катта илмий иш олиб бормоқда.

Ғ. СИРОЖИДДИНОВ.

Текинхўрлик, безорилик ва ичкиликбозликка шафқат йўқ!

ШАҲРИМИЗГА ДОҒ ТУШИРАЁТГАНЛАР

Жамоат тартибини сақлаш ишига кўпгина корхона ва муассасаларнинг кўнгилли посбонлари сидқидиллик билан ёрдамлашмоқдалар. Безори, ичкиликбоз, текинхўрларга шафқатсиз кураш давом этмоқда. Редакция қуйидаги корхона ва ташкилотларнинг маъмуриятларидан ичкиликбоз ва безориларга қандай чоралар кўрилганлиги ҳақида жавоб кутади.

ҲУШЁРХОНАДА ТУНАГАНЛАР

***Дерюжов Владимир Криллович**, 1937 йилда туғилган. «Ташсельмаш» заводининг 45-цехи пайвандчиси. Кожевников кўчасидаги 16-уйда яшайди. Ҳушёрхонага Петров кўчасидан маст ҳолда олиб келинди.

***Ершов Николай Николаевич**, 1943 йилда туғилган. «Ташсельмаш» заводининг электриги. «2-Шимолий-Шарқ» массивидаги 85-уйнинг 108-квартирасида туради. Ҳушёрхонага «Сельмаш» бозоридан маст ҳолда келтирилди.

Климентьев Виктор Павлович, 1947 йилда туғилган. «Узбексельмаш» заводининг 12-цехи слесари. София кўчасидаги 2-уйнинг 3-квартирасида истиқомат қилади. Ҳушёрхонага Энгельс кўчасидан учиб қолган ҳолда олиб келинди.

***Перфилов Олег Борисович**, 1921 йилда туғилган. Радиология лабораториясининг инженери. Брест кўчасидаги 4-уйнинг 14 квартирасида туради. Ҳушёрхонага Коммунист кўчасидан учиб қолган ҳолда олиб келинди.

БЕЗОРИ ИККИ ЙИЛГА ҚАМАЛДИ

● Суд залидан

Чкалов номли Авиация заводининг нонвойи Нурмуҳамедов Нуриддин шу йилнинг январь ойида ишга бориш ўрнига, эрта билан Келесда бир неча стакан вино ичиб, маст-аласт юрган. Текканга тегиб, тегмаганга кесак отган. Аёлларга тегажоғлик қилган. Тартибга чақирган кишиларнинг гапига қулоқ солмаган. Эргашев Малик деган кишига тегажоғлик қилиб, муштлашган.

Нурмуҳамедов қилган безорилиги учун судга берилди. Яқинда Октябрь район халқ суди бу жиноий ишни «Колхоз» маҳалла чойхонасида кўриб чиқди. Н. Нурмуҳамедов икки йил озодликдан маҳрум қилинди.

Р. СУЛАЙМОНОВ,
Октябрь район халқ судьяси.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

САЁҲАТ ОШИҚЛАРИГА

Туристик походлар ва қизиқарли саёҳатлар даври бўлган ёз фасли тобора яқинлашапти. Тошкентлик саёҳат ошиқлари учун «Ўзбекистон» нашриёти А. Колбинцевнинг «Саломатлик маршрутлари» китобини босиб чиқарди. Унда Тошкент области территориясида дам олиш кунлари ўтказиш мумкин бўлган туристик поход ва саёҳат маршрутлари ҳақида ҳикоя қилинади.

Баҳорги адирлар, Бузайнинг яшил майдонлари, Сирдарё тўқайлари, Арнасойнинг тошқин ирмоқлари, Чордара ва Қайроққум сув омборлари атрофидаги сайргоҳлар, Кўксув, Угам, Пском, Ангрен, Чотқол дарёлари оқиб ўтадиган водийлар — булар ҳақида китобдан етарли маълумот оласиз.

Китоб муаллифи тиниб-тинчимас ўлкашунос Анатолий Колбинцев Урта Осиёнинг текислик ва тоғли ерлари бўйлаб неча юз километр масофани гоҳ машинада, гоҳ пиёда босиб ўтган. У сизни Чотқол заповеднигидаги тоғ ўрмонзори ва хилма-хил ёввойи ҳайвонларни кўришга, Чирчиқ ва Бошқизилсой водисига Бошқизилсой водисидаги ибтидоий рассомлар қояга чизиб кетган суратларни томоша қилишга таклиф қилади.

Муаллиф табиатга муҳаббат билан қарашга, тарихий ва меъморчилик ёдгорликларини эъзозлашга чақиради. Китобда энг оддий туристик походларда ҳам билиш зарур бўлган хавфсизлик чоралари ҳақида маслаҳат берилган.

Яхши уюштирилган саёҳат — хавфсиз ва қизиқарли бўлиб, ўлкамизнинг гўзал манзарали жойлари билан таништиради, кишига руҳий дам беради. Шунинг учун, китобда муассаса, корхона ва ўқув юртларида ҳаваскор туристик секциялар ташкил этишга алоҳида эътибор берилган.

Улар учун «Саломатлик маршрутлари» китоби ишни ташкил қилишда қўлланма бўлиб хизмат қилади.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 22|III да **Бир пардали балетлар премьераси**, М. Ашрафий. **Темурмалик**, А. Берлен. **Сув ҳақида поэма**, С. Юдаков. **Аланга**. 21|III да **Ойжамол**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21|III да **Олтин девор**, 22|III да **Олтинчи июль** (кундузи), **Олтин девор** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 21|III **Паранжи сирлари**, 22|III да **Фарғона тонг отгунча** (спектакллар кеч соат 8 да бошланади).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Сувдаги жозибалар»** янги аттракционни.

КИНО

21 МАРТДА

Кўҳна масжиддаги учрашув — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (кечқурун).

Почтачи — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Британика ҳақида ўйлар — САНЪАТ САРОЙИ (кеч 7 ва 8,30 минутда).

«Мерседес» муаммоси — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Гапираверишсин — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Она муҳаббати — «ВОСТОК» (кечқурун).

Кашмирдаги севги — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, кеч 8,30 минутда).

Гўзал маликам — «МОСКВА» (кеч 7, 8 яримда).

22 МАРТДА

Кўҳна масжиддаги учрашув — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Почтачи — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

«Мерседес» муаммоси — «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Гапираверишсин — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кашмирдаги севги — НАВОИЙ НОМЛИ (ўзбек тилида, кундуз соат 1.40 ва 4,30 минутда).

Гўзал маликам — «МОСКВА» (кеч 8 яримда).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

21, 22, 25, 28 МАРТДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

Эркин ВОҲИДОВ

«ОЛТИН ДЕВОР»

3 пардали комедия

Саҳнага қўювчи режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Абдулла ТУҚАЙ мукофоти лауреати — Т. У. ХУЖАЕВ,
Режиссёр ассистенти — Б. ЙУЛДОШЕВ,
Рассом — М. ЭШОНХУЖАЕВ.

АСОСИЙ РОЛЛАРДА

Ўзбекистон халқ артистлари: Ғани АЪЗАМОВ, Амин ТУРДИЕВ, Сайфи ОЛИМОВ, Қудрат ХУЖАЕВ, Сабоҳон КАРИМОВА, Тўғон ШУКУРОВ ва ЎзССРда хизмат кўрсатган артистлар: Ойдин НОРБОЕВА, Риҳси ИБРОҲИМОВА, Турғун ХОНТУРАЕВлар иштирок этадилар.

Кеч соат 7 яримда бошланади.

1 апрель кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника ва математика бўлимларининг физика бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Обсерватория кўчаси, 85 уй)да физика-математика фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Н. Шокиров: «Микро — р — п — ўтишга эга бўлган ярим ўтказгичли юпқа қатламлардаги афн — эффектнинг кинетика ва характеристика вақтлари» деган темада;

техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

В. В. Казанский: «Пахта диэлектрик хусусиятлар ҳамда унинг намлигини ўлчаш методлари ва қуролларини (асбобларини) текшириш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1 уй)да танишиш мумкин.

8 апрель кундуз соат 3 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа, иқтисод ва юридик фанлари бўлимларининг иқтисод бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Куйбишев кўчаси, 15 уй) да иқтисод фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

А. И. Дуплоноженко: «Туркманистон ССР қишлоқ хўжалигида меҳнат ресурсларидан фойдаланиш» деган темада;

А. Е. Болганбоев: «Пахтачилигида меҳнат унумдорлигини оширишнинг асосий факторлари ва шарт-шароитлари (Қозоғистон ССР Чимкент области совхозларининг материаллари асосида)» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1 уй)да танишиш мумкин.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА

МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ БАҲОРГИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИГАН СПЕКТАКЛЛАРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

22|III да — БАҲС.
24|III да — ОСВЕНЦИМ ЖАЛЛОДЛАРИ.
25|III да — УЧИНЧИ ОРЗУ.
26|III да — ОСВЕНЦИМ ЖАЛЛОДЛАРИ.
27|III да — ОСВЕНЦИМ ЖАЛЛОДЛАРИ.
28|III да — БАҲС.
29|III да — БАҲС (кундуз соат 12 да).
30|III да — БАҲС.
31|III да — УЧИНЧИ ОРЗУ.

Спектакллар кундуз соат 4 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

Тошкент область Бекобод районидаги Э. Телман номли 21-сон ўрта мактаб томонидан **Уринбоев Анорбой** номига берилган 429774 номерли йўқолган

УРТА МАЪЛУМОТ ТУҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТОШКЕНТ ГАЗОПРОВОД МАГИСТРАЛЛАРИНИНГ БОШҚАРМАСИГА

Бош бухгалтер ўринбосари, ревизия ишлари бўйича бош бухгалтер ўринбосари, автоматика ва контрол ўлчов асбобларига слесарлар, автокранчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Б. Хмельницкий кўчаси, 21 уй. Телефонлар № 55-26-16, 55-28-33.

РЕСПУБЛИКА ЙИЛОВ-МЕЛИОРАТИВ ҚУРИЛИШ ТРЕСТИНИНГ ТОШКЕНТ КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН КОЛОННАСИГА

электр пайвандчилар, газ пайвандчилар, сантехник-слесарлар, пармалаб ковловчи ишчилар, токарлар, бухгалтерлар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи-ишбай.

Дала шароитида ишловчиларга иш кўчма характерда бўлганлиги учун 30 процент қўшимча ҳақ тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Бектемир посёлкаси, Қурувчилар кўчаси, 42-уй кадрлар бўлими (102 автобус, «Корейс театри» бекати).

РАДИО

22 МАРТ

ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. **7.45** «Шогирдлар — устозлар ҳақида (ўзбекча). **8.25** Лирик концерт. **9.30** Шарқ куйлари. **10.10** «ТАБАССУМ» радиожурнали. **11.35** Қўшиқлардан-қўшиқларга. **12.15** «Эрталабки салом» (Москва). **13.30** Белоруссия эстрада артистларининг концерти. **15.00** Халқ талантлари концерти. **16.10** «Зарафшон қизи» музикали драмасининг монтажи. 17.40 Экран янгиликлари.

18.00 «Музикали глобус. **18.40** «Ренера Майсурадзе бугун сиз билан». **19.20** Музикали салом. **20.00** «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси. **21.00** «Мамлакат ва қитъаларда» (ўзбекча). **21.10** Қишлоқ хўжалик ходимларининг талабларига мувофиқ концерт. **22.20** «Табассум» радиожурнали. Такрорий эшиттириш. **23.20** Кечки концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Концерт-вальс. **9.15** Реклама ва эълонлар.

19.00 Москва Халқаро шарҳловчилар даврасида. **19.30** Классик куйлардан дам олиш концерти. **20.00** «Юность» радиостанциясининг программаси (Москва). **21.00** Дам олиш концерти. **21.30** «ЛЕНИННОМА» программаси (ўзбекча).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 Мақомлардан парчалар. **17.00** «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси. **17.40** С. Бобоев. «Ҳамза» операсининг монтажи. **19.00** «Табассум» радиожурнали.

ТЕЛЕВИЗОР

22 МАРТ

ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 Кўрсатувлар программаси. **10.00** Гимнастика ҳамма учун (ўзбек тилида).

Рус тилида: **10.20** Болалар учун кинофильм. **10.35** Кичкинтойлар учун. «Уйлаб топ». **11.05** Бадиий фильм.

Ўзбек тилида: **12.30** Музика алифбеси. 13.00 «Биз Ильич набиралари». «Эфирда Қашқадарё пионерлари». **17.55** Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: **18.00** Болалар учун мультфильм. **18.30** «Ахборот». информацион программаси. **19.00** Музикали телефильм. **19.45** Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: **19.50** «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «Ғазалхон ёшлигим». **20.40** Ўн минут музика. **20.50** Телевизион миниатюралар театри (такрорий кўрсатув). **21.30** «Ахборот» информацион программаси. 22.00 Наврўз байрами.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

23.45 «Етти кун». Халқаро программа. **00.30** Интервидение. Хоккей бўйича жаҳон биринчилиги. СССР — ФИНЛЯНДИЯ. Швециядан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтларида янгиликлар. **02.45** Москва кўрсатувларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

10.00 Ўқув кўрсатувлари программаси. Сиртдан ўқиётган студентлар учун олий математикадан ўзбек ва рус тилларида машғулот.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

12.00 Кўрсатувлар программаси. **12.05** Болаларнинг эрталабки гимнастика машғулотлари. **12.15** Янгиликлар. **12.30** Ўқувчилар учун. «Будильник». **13.00** Эфирда «Молодость». **13.40** Музикали киоска. **14.10** Ўсмирлар учун. «Фанга йўл» Кимё олимпиадасининг биринчи тури. **15.00** Интервидение. Ўқувчилар учун кўрсатув. **16.00** Интервидение. «Эталон» тележурнали. **16.25** Янгиликлар. **16.30** Интервидение. «Санъат оламида». **17.00** Қишлоқ янгиликлари.

18.00 Совет Армияси ва Флоти жангчилари учун. «Ғарбдаги чекка гарнизон». **18.30** Интервидение. И. Е. Репин. **19.00** Қозоғистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси Ниязбеков суҳбати. **19.10** В. И. Ленин ва Қозоғистоннинг табиий бойликларини ўзлаштириш. **19.40** Юбилей йили интервьюси. **20.10** Рангли телевидение. Киносаёҳатчилар клуби. **21.00** Қозоғистон санъат усталарининг концерти. **22.15** «Найзамас». Бадиий фильм.

Октябрь район халқ маорифи бўлими, район маориф ходимларининг касаба союз ташкилоти ва 132-ўрта мактаб коллективлари шу мактабнинг ўқитувчиси С. Ҳикматовга онаси

Асолат АБДУЛЛАЕВАНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ.
21 МАРТ 1970 й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар — 33-27-22, партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари, 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари — 33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — 33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари — 33-27-03, ахборот бўлими — 33-5-57, эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579
НАШР 2758
Р — 00337.